Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Osvobození od odvodu z elektřiny ze slunečního záření

Studentská vědecká a odborná činnost

Kategorie: magisterské studium

2014

VII. ročník SVOČ

Autor: Anna Zubrová

Konzultant: doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D.

Čestné prohlášení a souhlas s publikací práce

Prohlašuji, že jsem práci předkládanou do VII. ročníku Studentské vědecké a odborné činnosti (SVOČ) vypracovala samostatně za použití literatury a zdrojů v ní uvedených. Dále prohlašuji, že práce nebyla ani jako celek, ani z podstatné části dříve publikována, obhájena jako součást bakalářské, diplomové, rigorózní nebo jiné studentské kvalifikační práce a nebyla přihlášena do předchozích ročníků SVOČ či jiné soutěže.

Souhlasím s užitím této práce rozšiřováním, rozmnožováním a sdělováním veřejnosti v neomezeném rozsahu pro účely publikace a prezentace PF UK, včetně užití třetími osobami.

V Praze dne 14.04.2014

……..……

Anna Zubrová

.

Úvod

Téma osvobození od odvodu z elektřiny ze slunečního záření se na první pohled zdá být tématem přibližujícím se spíše oboru práva životního prostředí. Při bližším prozkoumání zjistíme, že se jedná o téma, které zdánlivě neslučitelné obory práva životního prostředí a finančního práva zajímavě propojuje a ukazuje daňovou problematiku z nového úhlu.

Jakékoli téma související s ochranou životního prostředí a obnovitelnými zdroji energie je v současné době velmi aktuální a dá se říci až palčivé. Dokonce si dovoluji tvrdit, že v budoucnu budou tyto otázky zcela zásadní pro další život lidstva na planetě Zemi. Takováto presumpce může znít tvrdě a nepříliš optimisticky, ale je téměř jisté, že dříve nebo později se všichni budeme muset naučit využívat především obnovitelné zdroje energie, neboť mnoho původních zdrojů nalezených v přírodě bude již zcela nebo téměř vyčerpáno.

S touto otázkou pak samozřejmě souvisí i tematika výroby elektrické energie ze slunečního záření a odvod z takové výroby elektrické energie. Daňová otázka se sice v porovnání s otázkou přežití lidstva zdá malicherná a nedůležitá, avšak je třeba ji vyřešit. Je třeba vést občany našeho i jiných států k tomu, aby výroba elektrické energie ze slunečního záření postupně společně s ostatními obnovitelnými zdroji energie nahrazovala elektrickou energii vyráběnou standardními technologiemi. Proto je třeba osvobodit ekologické výrobce elektrické energie od daňového zatížení a motivovat tak k rozšíření výroby elektrické energie z obnovitelných zdrojů.

Naštěstí se zdá, že mnoho zemí světa již zavádí tyto způsoby výroby elektrické energie v poměrně velkém měřítku, což osobně považuji za velice pozitivní trend. Česká republika tento trend postupně následuje, zejména v rámci implementace směrnic Evropské unie, a proto považuji za důležité toto téma přístupnou formou přiblížit ve své práci laické i odborné veřejnosti.

Velmi podstatnou je ale i otázka, jak vyrovnat na pomyslných vahách zájmy státu a zájmy jednotlivce. Proto bych ráda ve své práci přiblížila i odvrácenou stranu tohoto tématu, tedy proč plná podpora obnovitelných zdrojů energie státem může mít negativní dopad a kontraproduktivní výsledky.

1. Pojem odvodu z elektřiny ze slunečního záření a účel právní úpravy osvobození

S některou oblastí daňové problematiky se každý z nás setkává téměř každý den. Ve své práci se zaměřuji na odvod, který je svou povahou a účelem specifický, a proto považuji za důležité v úvodní kapitole vymezit, co je jeho podstatou. Za velmi významné stejně tak považuji zamyšlení nad samotným smyslem právní úpravy a potažmo právních předpisů vydaných v souvislosti s touto problematikou, neboť pochopení záměru zákonodárce a společenského pozadí je minimálně stejně významné jako text zákona sám.

1.1 Pojem odvodu z elektřiny ze slunečního záření

Daň z elektřiny obecně (a tudíž i daň z elektřiny vyrobené ze slunečního záření) je jednou z takzvaných ekologických daní. Ekologické daně byly v České republice zavedeny v souvislosti s povinnostmi vyplývajícími z členství v Evropské unii. Avšak i v roce 2014 může pro někoho být pojem ekologických daní poměrně matoucí. Povinnost zavést ekologické daně, tj. daň z elektřiny, ze zemního plynu a z pevných paliv vznikla České republice ke dni 01.01.2008 a byla zapracována do zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů (dále jen „**zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů**“), konkrétně jeho části čtyřicáté páté, čtyřicáté šesté a čtyřicáté sedmé.[1] Pro účely mé práce je významná zejména část čtyřicátá sedmá, kde je upravena daň z elektřiny. Zavedení těchto ekologických daní úzce souvisí s transpozicí směrnice Rady 2003/96/ES, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny. Plátcem daně z elektřiny může být dle § 3 odst. 1 zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů, části čtyřicáté sedmé:

a) dodavatel, který na daňovém území (tj. na území České republiky) dodal elektřinu konečnému spotřebiteli,
b) provozovatel distribuční soustavy a provozovatel přenosové soustavy,
c) fyzická nebo právnická osoba, která použila elektřinu osvobozenou od daně dle § 8 odst. 2 tohoto zákona k jiným účelům, než na které se osvobození od daně vztahuje,
d) fyzická nebo právnická osoba, která spotřebovala nezdaněnou elektřinu, s výjimkou elektřiny osvobozené od daně.[2]

---

[1] Ekologické daně: Aktuality. *Webové stránky Celní správy České republiky* [online]. s. 1 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: http://www.celnisprava.cz/cz/dane/ekologicke-dane/Stranky/default.aspx

[2] Česko. Zákon číslo 261 ze dne 19. října 2007 o stabilizaci veřejných rozpočtů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2007, částka 85, s. 3154 až 3258. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=261/2007&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

Z tohoto zákonného ustanovení poměrně jasně vyplývá, které osoby jsou povinny daň odvádět. Jediným nejasným pojmem by se snad mohl zdát pojem elektřiny osvobozené od odvodu, tomuto se blíže budu věnovat v dalších kapitolách své práce. Správa této daně je vykonávána celními orgány, které vydávají rovněž povolení. [3]

Důvod zavedení této daně je více než zřejmý – při výrobě elektřiny i dalších výše zmíněných produktů dochází často k významnému narušení životního prostředí a přírody jako takové, a proto je nutné takové poškození nějakým způsobem kompenzovat. Zároveň je třeba motivovat jednotlivé ekonomické subjekty k tomu, aby svou činností poškozovali životní prostředí co nejméně a zároveň ve větší míře zaváděli takové technologie výroby, které jsou k životnímu prostředí šetrnější.[4] Produkty takto získané jsou totiž často od daně zčásti či zcela osvobozeny.

Přímo pojem odvodu z elektřiny ze slunečního záření se objevil až v průběhu roku 2010 a byl zaveden tzv. solární novelou, tj. zákonem č. 402/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (dále jen „**zákon č. 402/2010 Sb.**“), který vložil několik velmi důležitých ustanovení do tehdy platného a účinného zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (dále jen „**zákon o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů**“). Tato novelizace byla reakcí na neočekávaně rychlý růst počtu solárních elektráren v České republice, zejména pak elektráren většího rozsahu v důsledku výhodných zákonných podmínek a štědré státní podpory. Do zákona o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů byla vložena Hlava III s názvem Odvod ze slunečního záření.[5] Tímto se tedy pojem tohoto odvodu vůbec poprvé dostal do českého právního řádu a pro mnohé provozovatele fotovoltaických elektráren znamenala tato změna zásadní komplikace. O této problematice budu podrobněji hovořit v Kapitole 2 své práce.

---

[3] Česko. Zákon číslo 261 ze dne 19. října 2007 o stabilizaci veřejných rozpočtů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2007, částka 85, s. 3154 až 3258. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=261/2007&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

[4] Ekologická daňová reforma. *Webové stránky ministerstva životního prostředí* [online]. s. 1 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/edr

[5] Česko. Zákon číslo 402 ze dne 14. prosince 2010, kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2010, částka 144, s. 5362 až 5365. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=402/2010&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

1.2 Pojem a podstata osvobození od odvodu

V souvislosti s jakoukoli daňovou úlevou vyskytující se v právním řádu České republiky vyvstává řada důležitých otázek. Daňová povinnost vůči státu by měla vznikat veškerým daňovým subjektům za stejných podmínek dle právních předpisů platných a účinných na území České republiky. V případě, že některý subjekt či některý druh činnosti je osvobozen od daně, je třeba takovou výjimku logicky zdůvodnit, neboť v opačném případě by mohlo jít o porušení základních právních principů, na kterých stojí právní řád jako celek. Zejména můžeme v této souvislosti hovořit o případném rozporu s *principem spravedlnosti* nebo *principem rovnosti před zákonem*.

Obecně je osvobození elektřiny od odvodu záležitostí, kterou upravuje zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů ve své části čtyřicáté sedmé. Významný je zejména § 8 tohoto zákona, který stanoví, jaké druhy elektrické energie jsou od odvodu osvobozeny. Ustanovení § 8 zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů je členěn do dvou odstavců, z hlediska tématu mé práce je významné zejména ustanovení odstavce 1 písm. a), které stanoví, že od odvodu je osvobozena elektřina ekologicky šetrná. Dále jsou v tomto odstavci zařazeny další dva typy výroby elektřiny. V odstavci 2 § 8 jsou naproti tomu zařazeny druhy elektrické energie dle svého použití nebo určení.[6]

Zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů dále upřesňuje pojem ekologicky šetrné elektřiny použitý ve výše zmíněném § 8 odst. 1 písm. a) a definuje jej následovně v § 2 odst. 1 písm. d):

Ekologicky šetrnou se pro účely této části zákona rozumí elektřina

1. pocházející ze sluneční energie, větrné energie nebo geotermální energie,
2. vyrobená ve vodních elektrárnách,
3. vyrobená z biomasy nebo produktů vyrobených z biomasy,
4. vyrobená z emisí metanu z uzavřených uhelných dolů, nebo
5. vyrobená z palivových článků.[7]

Elektřina vyrobená ze sluneční energie je jako jeden z obnovitelných zdrojů energie uvedena pod bodem 1.

---

[6] Česko. Zákon číslo 261 ze dne 19. října 2007 o stabilizaci veřejných rozpočtů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2007, částka 85, s. 3154 až 3258. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=261/2007&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

[7] Česko. Zákon číslo 261 ze dne 19. října 2007 o stabilizaci veřejných rozpočtů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2007, částka 85, s. 3154 až 3258. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=261/2007&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

V případě elektřiny získané ze slunečního záření není příliš obtížné dovodit a pádně zdůvodnit, proč by měla být částečně či zcela osvobozena od odvodu. Přesto bych však ráda zdůraznila důležitost zavedení takovýchto ustanovení do českých právních předpisů. Ochrana životního prostředí a ekologie jako taková je v České republice a potažmo i jinde ve světě relativně mladým odvětvím. V České republice tato oblast prošla výraznějším vývojem až s rokem 1989 a později. Výrazným mezníkem byl vstup České republiky do Evropské unie v roce 2004 a následný proces harmonizace předpisů s právem Evropských společenství.[8] V současné době se na oblast ochrany životního prostředí zaměřují různá právní odvětví, určitý odraz této snahy můžeme pozorovat jak v rámci již zmíněného práva životního prostředí a práva finančního, tak v právu občanském, správním, trestním a dalších. Z tohoto úsilí je zřejmé, že je třeba nalézt a podpořit nové zdroje nejen elektrické energie všemi dostupnými prostředky.

Z výše uvedeného plyne, že podpora fotovoltaických elektráren nesmí zůstat stranou. Osobně jsem přesvědčena, že mnoho fyzických i právnických osob v současné době stále uvažuje o zahájení výroby elektrické energie ze slunečního záření, avšak finanční otázka pro tyto (zvláště menší) výrobce může být zcela demotivující. Proto je velice důležité takovým začínajícím výrobcům podat pomocnou ruku formou vhodné legislativní úpravy takového provozu a jejich náklady co nejvíce snížit. S tím souvisí i otázka daňová, neboť daňové zatížení je jednou z podstatných otázek, kterou si každý začínající podnikatel v kterémkoli odvětví klade. Tím spíše je tato otázka zásadní v oblasti energetiky, kde jsou náklady provozu velmi vysoké, právní úprava poměrně spletitá a podmínky pro získání licence přísné (viz § 5 energetického zákona).[9]

Je pro mne obtížné představit si oblast, ve které by mělo osvobození od odvodu větší smysl než v oblasti ekologicky šetrné výroby elektrické energie úzce propojené s ochranou životního prostředí. Důvod je nasnadě – v průběhu času je pravděpodobné a možná dokonce nevyhnutelné, že náš život na planetě Zemi bude podmíněn schopností získávat energii ze slunečního záření a obdobných obnovitelných zdrojů energie. S podobnými výroky se dnes setkáváme na každém kroku, avšak málokdo z nás tomu připisuje dostatečnou důležitost.

---

[8] DAMOHORSKÝ, Milan a kolektiv. *Právo životního prostředí*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2010. 25, 26 s. ISBN 978-80-7400-338-7.

[9] Česko. Zákon číslo 458 ze dne 28. listopadu 2000 o podmínkách podnikání a výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 131, s. 7142-7188. Ve znění pozdějších předpisů. Dostupný také z WWW: http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-458 ISSN 1211-1244.

2. Vývoj právní úpravy osvobození od odvodu v České republice

Osvobození od odvodu z elektrické energie vyrobené ze slunečního záření není v České republice zavedeno příliš dlouhou dobu. Jak jsem již uvedla výše, počátek výraznější snahy o podporu využívání obnovitelných zdrojů energie přišel se vstupem České republiky do Evropské unie a harmonizací českých předpisů s unijními. Přesto však česká právní úprava prošla v průběhu času určitými změnami, které bych v této kapitole ráda přiblížila.

2.1 Právní úprava osvobození od odvodu od roku 2000 do roku 2011

Prvním skutečně významným zákonem v souvislosti s osvobozením od odvodu z elektřiny vyrobené ze slunečního záření byl pravděpodobně až zákon o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů. Tento zákon nicméně novelizoval ještě jeden předpis, který má určitou souvislost s tématem mé práce, a proto považuji za podstatné zmínit na tomto místě jeho existenci. Jedná se o zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií (dále jen „**zákon o hospodaření energií**“). Zákon o hospodaření energií ve svém § 2 písm. b) hovoří o obnovitelných zdrojích energie, které definuje jako zdroje, které se obnovují přírodními procesy.[10] Od současné zákonné definice obnovitelných zdrojů energie se liší, v současné úpravě vidíme daleko větší konkretizaci toho, co je za obnovitelný zdroj energie považováno.[11] Dále zákon o hospodaření energií ve své Hlavě III mluví o podpoře (zejména ve formě dotací ze státního rozpočtu) výzkumu a využívání hospodárných a obnovitelných zdrojů energie.[12] Už zde je tedy evidentní snaha o ochranu životního prostředí touto cestou a finanční podporu využívání a dalšího zdokonalení technologií obnovitelných zdrojů energie. Zákon o hospodaření energií tedy můžeme považovat za předpis zahajující snahy o rozšíření využívání obnovitelných zdrojů energie a jejich finanční podporu ze strany státu, a to ještě před vstupem České republiky do Evropské unie. Tento zákon ovšem prošel v následujících letech množstvím změn a novelizací, na tomto místě se zabývám jeho zněním v původní formě.

---

[10] Česko. Zákon číslo 406 ze dne 25. října 2000 o hospodaření energií. In *Sbírka zákonů České republiky.* 2000, částka 115, s. 5314 až 5319. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=406/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

[11] Srov. Česko. Zákon číslo 165 ze dne 31. ledna 2012 o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky.* 2012, částka 59, s. 2482-2513. Ve znění pozdějších předpisů. Dostupný také z WWW: http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-165 ISSN 1211-1244.

[12] Česko. Zákon číslo 406 ze dne 25. října 2000 o hospodaření energií. In *Sbírka zákonů České republiky.* 2000, částka 115, s. 5314 až 5319. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=406/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

Prvním významným předpisem přijatým v souvislosti s tématem mé práce byl již zmíněný zákon o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů. Tímto zákonem byl mimo jiné novelizován zákon o hospodaření energií a byl dalším krokem k rozšíření využívání obnovitelných zdrojů energie. Zákon o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů navazuje na Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2001/77/ES ze dne 27. září 2001 o podpoře elektrické energie z obnovitelných zdrojů na vnitřním trhu s elektrickou energií (dále jen „**Směrnice 2001/77/ES**"). Zákon o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů na tuto skutečnost odkazuje v § 1 odst. 1.[13]

Při bližším pohledu na Směrnici 2001/77/ES zjistíme, že důvody k jejímu vydání jsou velmi podobné principům, které jsou uvedeny výše v Kapitole 1.2 této práce. V době vydání této směrnice bylo dle názoru Evropského parlamentu a Rady Evropské unie nutno výrazně podpořit využívání obnovitelných zdrojů energie, neboť potenciál se zdál být nedostatečným. Zajímavé je i upozornění na možný pozitivní dopad na zaměstnanost a sociální soudržnost. Směrnice 2001/77/ES upozorňuje také na souvislost s opatřeními ke splnění Kjótského protokolu k Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o změně klimatu a souboru politik potřebných ke splnění jiných závazků. Dále bych ráda upozornila na zmínku o obnovitelných zdrojích energie v Článku 2 písm. a) a v rámci těchto zdrojů o energii sluneční, dále pak pod písm. c) je definována energie vyrobená z obnovitelných zdrojů energie.[14] Směrnice dále popisuje obecným způsobem, jak využití obnovitelných zdrojů podpořit, konkrétní způsob zakotvení v právním řádu je pak v rámci harmonizace na každém státu, jak vyplývá z principů evropského práva.[15]

Zákon o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů obecně popisuje způsoby podpory využívání obnovitelných zdrojů energie. Podrobnosti byly dále stanoveny prováděcími předpisy.[16] Zákon o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů prošel ale

---

[13] Česko. Zákon číslo 180 ze dne 31. března 2005 o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 66, s. 3726 až 3731. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=180/2005&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

[14] Evropská unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2001/77/ES ze dne 27. září 2001 o podpoře elektrické energie z obnovitelných zdrojů na vnitřním trhu s elektrickou energií. In: *Úřední věstník Evropské Unie*. 2001, L 283, s. 33 až 40. Dostupná také z WWW: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:32001L0077

[15] SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 4. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2011. 90 až 103 s. ISBN 978-80-7400-334-9

[16] Česko. Zákon číslo 180 ze dne 31. března 2005 o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 66, s. 3726 až 3731. Dostupný také

v následujících letech několika změnami, které jsou v souvislosti s osvobozením od odvodu z elektřiny vyrobené ze slunečního záření velmi významné. Jako jednu z nejdůležitějších změn uvádím přijetí zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů, o kterém jsem již hovořila výše. V části čtyřicáté sedmé věnované dani z elektřiny nejen definuje v § 2 odst. 1 písm. d) elektřinu ekologicky šetrnou (viz Kapitola 1 této práce), ale především stanoví, že taková elektřina je osvobozena od odvodu, a to v § 8 odst. 1 písm. a) této části. Do skupiny ekologicky šetrné elektřiny dle tohoto zákona pochopitelně spadá i elektřina vyrobená ze slunečního záření, jak jsem již uvedla výše. Zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů tedy takto vyrobenou elektřinu osvobozuje od daně. Tímto, jak je uvedeno v § 1 odst. 1 tohoto zákona, jsou opět do českého právního řádu zapracovány příslušené předpisy Evropských společenství, v tomto případě konkrétně Směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny.[17] Tato směrnice v Článku 15, bod 1. písm. b) stanoví, že členské státy mohou uplatňovat pod finanční kontrolou plné nebo částečné osvobození od daně nebo sníženou úroveň zdanění na elektřinu vyráběnou mimo jiné i ze slunečního záření.[18]

Další významná novelizace zákona o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů byla v listopadu 2010 uskutečněna zákonem č. 330/2010 Sb., kterým se mění zákon o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů (dále jen „**zákon č. 330/2010 Sb.**“). Tento zákon doplnil do § 3 zákona o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů odstavec 5 ve znění: „*V případě elektřiny vyrobené využitím energie slunečního záření se podpora vztahuje pouze na elektřinu vyrobenou ve výrobně elektřiny s instalovaným výkonem výrobny do 30 kWp, která je umístěna na střešní konstrukci nebo obvodové zdi jedné budovy spojené se zemí pevným základem evidované v katastru.*“ [19]

---

z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=180/2005&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

[17] Česko. Zákon číslo 261 ze dne 19. října o stabilizaci veřejných rozpočtů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2007, částka 85, s. 3154 až 3258. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=261/2007&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

[18] Evropská unie. Směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny. In: *Úřední věstník Evropské Unie*. 2003, L 283, s. 51 až 70. Dostupná také z WWW: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1397390532888&uri=CELEX:32003L0096

[19] Česko. Zákon číslo 330 ze dne 3. listopadu 2010, kterým se mění zákon o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2010, částka 120, s. 4610. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=330/2010&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

Z tohoto zákonného ustanovení je zřejmé, že veškeré druhy podpory (včetně osvobození od daně) jsou značně omezeny dalšími upřesňujícími podmínkami. Omezení se vztahuje k výkonu sluneční elektrárny, ale také ke způsobu jejího umístění a instalace na budově.

Hned vzápětí byl zákon o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů novelizován znovu, a to zákonem č. 402/2010 Sb., který fakticky poprvé zavedl pojem odvodu z elektřiny ze slunečního záření do české legislativy. Tato novela zařadila do zákona o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů celou novou Hlavu III a v nově vloženém § 7a stanovila období, na které se odvod z elektřiny ze slunečního záření vztahuje. Jednalo se o elektřinu vyrobenou ze slunečního záření v období od 01.01.2011 do 31.12.2013 v zařízení uvedeném do provozu v období od 01.01.2009 do 31.12.2010. Samotný odvod byl novým § 7e stanoven na 26 % ze základu odvodu v případě hrazení formou výkupních cen a na 28 % v případě hrazení formou tzv. zeleného bonusu.[20]

Spolu s dalšími novelami zákona o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, bylo jasným záměrem zákonodárce zastavit prudký nárůst počtu fotovoltaických elektráren v České republice a minimalizovat negativní důsledky projevující se v českém hospodářství a potažmo i na trhu práce a v dalších oblastech.[21] V roce 2010 počet fotovoltaických elektráren přesáhl počet 10.000[22] a toto číslo se stalo předmětem kritiky nejen v politické sféře. [23]

Podle odborných analýz dokonce mohlo dojít k tomu, že provádění politiky podpory výroby energie ze slunečního záření by v případě nečinnosti legislativy ve výsledku stálo až 650 mld. Kč. Důsledkem takovýchto výdajů by pak bylo výrazné zdražení elektřiny jak pro domácnosti, tak pro větší odběratele. V tomto odhadu však nejsou započítány předpokládané daňové ztráty státu v případě velkých ztrát v jednotlivých podnicích. Dále by jistě došlo také k propouštění zaměstnanců v některých společnostech a ukončení podnikatelských aktivit

---

[20] Česko. Zákon číslo 402 ze dne 14. prosince 2010, kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky.* 2010, částka 144, s. 5362 až 5365. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=402/2010&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

[21] SDRUŽENÍ VEŘEJNOST PROTI KORUPCI. *Předkládací zpráva k návrhu usnesení vlády České republiky ve věci zákonem předpokládané výjimky z působnosti zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů*. 2011, 7 s. Dostupné z: http://verejnostprotikorupci.cz/wp-content/uploads/2011/07/p%c5%99edkl%C3%a1dac%C3%AD-zpr%C3%A1va1.doc

[22] Počet solárních elektráren v Česku překročil 10.000. *Zpravodajský server Finance.cz* [online]. 2010, s. 1, 13.9.2010 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: http://www.finance.cz/zpravy/finance/280018-pocet-solarnich-elektraren-v-cesku-prekrocil-10-000/

[23] BÝMA, Petr a Nikita POLIAKOV. Klaus: Snaha vlády řešit solární průšvih je zoufalá, cenu elektřiny nesrazí. *Zpravodajský server IHNED.cz* [online]. 2010, s. 1, 21.10.2010 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: http://byznys.ihned.cz/c1-47391240-klaus-pokusy-vlady-jsou-zoufale-cenu-elektriny-nesrazi

některých subjektů na území České republiky. Účinnost výše uvedených novel nastala ke dni 01.01.2011, resp. 01.03.2011 a 11.03.2011 byla již podána ústavní stížnost skupinou senátorů Parlamentu České republiky u Ústavního soudu.[24]

Na základě této stížnosti byla Ústavním soudem celá záležitost důkladně přezkoumána a následně byl vydán nález Ústavního soudu Pl.ÚS 17/11, kterým byla ústavní stížnost zamítnuta. Ústavní soud neshledal zákonná ustanovení týkající se odvodu z elektřiny ze slunečního záření protiústavními. Ústavní soud nicméně připustil, že na některé provozovatele solárních elektráren by zavedení odvodu mohlo mít skutečně likvidační dopad (neboli tzv. rdousící efekt) a v takovém případě by mohlo být posouzeno jako odporující ústavním předpisům. V individuálních případech by tedy skutečně bylo možné obrátit se na Ústavní soud, v obecné rovině však jakýkoli rozpor shledán nebyl. Ústavní soud své rozhodnutí dále zdůvodnil tím, že není možné spoléhat se na neměnnost právního řádu, neboť je nutné jej přizpůsobovat ekonomické situaci a brát přitom v potaz také státní rozpočet.[25]

V tomto případě souhlasím se stanoviskem Ústavního soudu, a to i přesto, že podporu ekologické výroby elektrické energie považuji za velmi významnou. Někteří podnikatelé jistě pociťovali zavedení odvodu jako zradu, avšak podle mého názoru skutečně nebylo možné očekávat, že v případě neúnosnosti situace bude nadále podpora stoprocentní a bezvýhradná. Zájem státu na vyrovnanosti rozpočtu v tomto případě přirozeně je významnější než zájem jednotlivce na jeho vlastních podnikatelských výsledcích.

2.2 Právní úprava osvobození od odvodu od roku 2012 do současnosti

Zákon o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů byl od počátku roku 2013 nahrazen zákonem č. 165/2012, o podporovaných zdrojích energie a změně některých zákonů (dále jen „**zákon o podporovaných zdrojích energie**“). Zákon o podporovaných zdrojích energie nabyl účinnosti ke dni 1. 1. 2013 a zrušil tak zákony dosavadní. Účinnost některých ustanovení byla ale stanovena jinak než účinnost zákona jako celku, a to dle

[24] SDRUŽENÍ VEŘEJNOST PROTI KORUPCI. *Předkládací zpráva k návrhu usnesení vlády České republiky ve věci zákonem předpokládané výjimky z působnosti zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů*. 2011, 7 s. Dostupné z: http://verejnostprotikorupci.cz/wp-content/uploads/2011/07/p%c5%99edkl%C3%a1dac%C3%AD-zpr%C3%A1va1.doc

[25] Nález Ústavního soudu ze dne 15.05.2012, sp. zn Pl.ÚS 17/11, uveřejněný pod č. 220/2012 Sb. ve *Sbírce zákonů České republiky*, dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=220/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

§ 62 zákona o podporovaných zdrojích energie na den 30.05.2012 dle písm. a) tohoto ustanovení, což je den vyhlášení zákona, a dále na den 01.01.2015 dle písmene b). [26]

Zákon o hospodaření energií zákonem o podporovaných zdrojích energie zrušen nebyl, nicméně byl novelizován hned v několika bodech. Tato novela se ale příliš nedotýká tématu mé práce, proto bych tuto změnu ponechala nyní stranou.

Ráda bych se soustředila především na novinky, které zákon o podporovaných zdrojích energie přináší v souvislosti s osvobozením elektřiny vyrobené ze slunečního záření od daně. Tato část mé práce tvoří samotné jádro celého tématu, proto bych zde ráda věnovala zákonu o podporovaných zdrojích energie náležitou pozornost. Vybírám pouze některé zajímavé body, ve kterých se nový zákon liší od úpravy předchozí, rozhodně si nekladu za cíl celou zákonnou materii pojmout komplexně a encyklopedicky.

Zákon o podporovaných zdrojích energie opět zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a tento fakt je již tradičně uveden hned v jeho § 1 odst. 1. Konkrétně tento zákon zapracovává Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009, o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES.

Zároveň zákon dále v § 1 vymezuje velmi podrobně předmět své úpravy, což je jistě pro práci s tímto předpisem velice užitečné a vhodné. Ustanovení § 2 zákona o podporovaných zdrojích energie stejně jako zákon předchozí vymezuje základní pojmy dále v zákoně užívané, avšak činí tak s mnohem větší precizností a podrobností. Pro účely mé práce je zejména podstatné ustanovení § 2 písm. a), kde zákon vymezuje obnovitelné zdroje energie a zařazuje mezi ně mimo jiné i energii sluneční.[27] Z propracovanosti jednotlivých ustanovení je zřejmé, že nový předpis již vychází z určité předchozí praxe, která se po téměř osmi letech používání zákona o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů zavedla.

Hlava II zákona o podporovaných zdrojích energie je pak celá věnována tzv. národnímu akčnímu plánu. Národní akční plán je dle § 3 zákona o podporovaných zdrojích energie jakýmsi souhrnem opatření k dosažení dílčích cílů podílu energie vyrobené z obnovitelných

---

[26] Česko. Zákon číslo 165 ze dne 31. ledna 2012 o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky.* 2012, částka 59, s. 2482-2513. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=165/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244.

[27] Česko. Zákon číslo 165 ze dne 31. ledna 2012 o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky.* 2012, částka 59, s. 2482-2513. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=165/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244.

zdrojů. Dále je zde stanoveno, že zákon pohlíží jako na cílový rok na rok 2020, přičemž každé dva roky bude zpracováno vyhodnocení plnění Národního akčního plánu.

Pro účely mé práce je nejpodstatnější částí zákona o podporovaných zdrojích energie Hlava IV tohoto zákona, která je nazvána stejně jako Hlava III dříve platného zákona o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů Odvod z elektřiny ze slunečního záření. Zákon o podporovaných zdrojích energie hned v jejím úvodu, tj. § 14 vymezuje předmět odvodu z elektřiny ze slunečního záření a upozorňuje na to, že předmětem tohoto odvodu je elektřina vyrobená ze slunečního záření v období od 01.01.2013 do 31.12.2013 v zařízení uvedeném do provozu v období od 01.01.2009 do 31.12.2010. V § 17 pak zákon o podporovaných zdrojích energie stanoví, že od odvodu je osvobozena elektřina vyrobená ze slunečního záření ve výrobně elektřiny s instalovaným výkonem výrobny do 30 kW.[28] Zde přichází zásadní změna oproti zákonu o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, neboť tento starší zákon po novelizaci zákonem č. 330/2010 Sb. omezoval osvobození od odvodu na zařízení umístěná na střešní konstrukci nebo obvodové zdi jedné budovy spojené se zemí pevným základem evidované v katastru (viz také výše)[29]. Zákon o podporovaných zdrojích energie tedy přináší faktické rozšíření osvobození elektřiny vyrobené ze slunečního záření od odvodu, když bez rozdílu toto osvobození aplikuje na elektřinu vyrobenou ve výrobně s instalovaným výkonem do 30 kW, aniž by kladl jakékoli podmínky na konstrukci a instalaci celého zařízení.[30]

Nový zákon o podporovaných zdrojích energie byl a je předmětem ostrých diskuzí a sporů. Tzv. solární boom (viz také výše), který proběhl v roce 2010 v souvislosti s extrémním nárůstem počtu solárních elektráren v České republice, byl legislativními postupy vlády zastaven. V posledních dvou letech se tak setkáváme zejména s výstavbou menších solárních elektráren.

V souvislosti se vstupem zákona o podporovaných zdrojích energie v platnost a potažmo i účinnost byla Nejvyšším správním soudem řešena otázka účinnosti zákona, neboť z textu

---

[28] Česko. Zákon číslo 165 ze dne 31. ledna 2012 o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky.* 2012, částka 59, s. 2482-2513. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=165/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244.

[29] Česko. Zákon číslo 180 ze dne 31. března 2005 o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky.* 2005, částka 66, s. 3726 až 3731. Ve znění k 01.09.2012. Dostupný také z WWW: http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-180/zneni-20120901 ISSN 1211-1244

[30] Česko. Zákon číslo 165 ze dne 31. ledna 2012 o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky.* 2012, částka 59, s. 2482-2513. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=165/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244.

samotného předpisu není zcela zřejmé, kdy a na koho se osvobození od odvodu z elektřiny ze slunečního záření vlastně bude aplikovat.

V předmětném judikátu vydaném pod spisovou značkou 9 Afs 25/2013 Nejvyšší správní soud řešil problematiku spojenou s § 17 zákona o podporovaných zdrojích energie, neboť právě toto ustanovení bylo jedním z těch, která vstoupila v účinnost spolu s platností zákona, tj. ke dni 30.05.2012 (viz také výše). Stěžovatel se domníval, že jako provozovatel solární elektrárny malého rozsahu (konkrétně o výkonu 20 kW), je ke dni účinnosti ustanovení § 17 zákona o podporovaných energiích osvobozen od odvodu. Odvodovým obdobím byl v tomto případě červen 2012. Plátce daně jako protistrana argumentoval tím, že ustanovení § 14 tohoto zákona stanoví, že předmětem odvodu je elektřina vyrobená od 01.01.2013 do 31.12.2013, a tudíž je nutné s souvislosti s tímto ustanovením § 17 vykládat. Podotýkám, že § 14 tohoto zákona vstoupil v účinnost až ke dni 01.01.2013. Elektřina vyrobená v období od 30.05.2012 do 31.12.2012 by tedy dle tohoto výkladu osvobozena být neměla a vzhledem k tomu, že stará právní úprava osvobození od odvodu byla zrušena a situace nebyla řešena přechodným ustanovením, nebyla by pro toto období fakticky žádná účinná právní úprava osvobození od odvodu. Nejvyšší správní soud judikoval, že takovýto výklad není možný, neboť záměrem zákonodárce bylo, aby menší fotovoltaické elektrárny byly osvobozeny od odvodu (bez původního konstrukčního omezení) co nejdříve, proto byla účinnost zákona stanovena přímo na den počátku jeho platnosti. [31]

Závěr Nejvyššího správního soudu v tomto případě byl dle mého názoru správný. Evidentním záměrem bylo rozšířit novým zákonem osvobození od odvodu pro malé fotovoltaické elektrárny co nejdříve po vydání zákona, nikoli to, aby i malí provozovatelé měli povinnost platit daň až do konce roku 2012. Vzhledem k tomu, že § 17 zákona o podporovaných zdrojích energie byl účinný již od 30.05.2012, zatímco § 14 až od 01.01.2013, nelze při výkladu postupovat tak, jak navrhoval žalovaný plátce daně.

Zákon o podporovaných zdrojích energie byl od svého vydání již dvakrát novelizován, významnější z těchto dvou novel byla změna provedená zákonem č. 310/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů (dále jen „**zákon č. 310/2013 Sb.**“). Tento zákon kromě jiných změn přinesl změnu § 14 zákona o podporovaných zdrojích energie, a to následovně: „*Předmětem odvodu za elektřinu ze slunečního záření je elektřina vyrobená ze slunečního záření v období od 1. ledna 2014 po*

[31] Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 07.11.2013, sp. zn. 9 Afs 25/2013, dostupné také z WWW: http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaSimpleSearch&SimpleSearch=1&rjz_id=11&rok=2013&senat=9&cislo=25&pagesource=0

dobu trvání práva na podporu elektřiny v zařízení uvedeném do provozu v období od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2010.“[32]

Změnou tohoto ustanovení došlo ke změně výkladu pojmu „odvod“ v souvislosti se zákonem o podporovaných zdrojích energie, respektive vymezení období, na které se úprava takového odvodu v zákoně vztahuje. Je tak zřejmé, že se zákon nově omezil pouze na zařízení uvedená do provozu v průběhu roku 2010, což byl, jak uvádím výše, rok tzv. solárního boomu, kdy vznikalo velké množství solárních elektráren většího rozsahu. Solární elektrárny menšího rozsahu jsou stále od odvodu osvobozeny, avšak elektrárny s výkonem přesahujícím zákonné omezení uvedené do provozu v roce 2010, jsou předmětem odvodu z elektřiny vyrobené ze slunečního záření. Předmětem odvodu je elektřina vyrobená ze slunečního záření od 01.01.2014. Tímto byl tedy fakticky prodloužen odvod z elektřiny ze slunečního záření, neboť dle původní úpravy mělo toto zdanění trvat pouze do konce roku 2013.[33] Vidíme tedy zde další jasnou tendenci k omezení výstavby solárních elektráren většího rozsahu.

Dále tato novela zákona o podporovaných zdrojích energie zastavila podporu obnovitelných zdrojů od roku 2014. Do § 4 zákona o obnovitelných zdrojích energie zařadila odstavec 10, který zní následovně:

„Podpora elektřiny z obnovitelných zdrojů včetně elektřiny pocházející z obnovitelného zdroje v případě společného spalování obnovitelného zdroje a neobnovitelného zdroje a biokapalin se vztahuje pouze na elektřinu vyrobenou ve výrobnách elektřiny uvedených do provozu do 31. prosince 2013 včetně. Toto se netýká podpory výroby elektrické energie využívající energii vody ve výrobnách elektřiny do instalovaného výkonu 10 MW. V případě biokapalin se podpora vztahuje pouze na elektřinu vyrobenou z biokapalin do 31. prosince 2013 včetně ve výrobnách elektřiny uvedených do provozu do 31. prosince 2013 včetně.“[34]

---

[32] Česko. Zákon číslo 310 ze dne 13. září 2013, kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 407/2012 Sb., a další související zákony. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, částka 117, s. 3564 až 3567. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=310/2013&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244.

[33] Česko. Zákon číslo 165 ze dne 31. ledna 2012 o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 59, s. 2482-2513. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=165/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244.

[34] Česko. Zákon číslo 310 ze dne 13. září 2013, kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 407/2012 Sb., a další související zákony. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, částka 117, s. 3564 až 3567. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=310/2013&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244.

Je tedy vidět, že nad obnovitelnými zdroji energie a jejich podporou se takzvaně stáhla mračna. Toto ustanovení se již netýká pouze solární energie, ale i dalších obnovitelných zdrojů, nejvíce se dle průzkumů tato novela dotkla větrných elektráren. Zda je takto zuřivý boj postupem správným či nikoli, to ze své pozice nejsem schopna posoudit, nicméně jsem přesvědčena, že každý extrém je špatný a že zákony brojící proti obnovitelným zdrojům energie přijaté v poslední době skutečně takřka extrémně tvrdé jsou.

3. Zhodnocení a budoucnost právní úpravy osvobození od odvodu v České republice

V předchozí kapitole své práce jsem stručně popsala dosavadní vývoj české právní úpravy osvobození od odvodu z elektřiny vyrobené ze slunečního záření i dalších vybraných problémů. Jak je vidět, nejde o problematiku jednoduchou, ač by se na první pohled mohlo zdát, že se celá záležitost točí pouze kolem ochrany životního prostředí a všeobecně prospěšného přínosu solárních elektráren. Bohužel tomu tak ani zdaleka není, zejména díky střetu zájmů o rozvoj podporovaných zdrojů energie a zájmů finančních, ať už podnikatelů provozujících solární elektrárny nebo státu. Stejně tak jsou do této problematiky vtahovány otázky politické, což rozhodně nepovažuji za pozitivní. V současné době jsou připravovány další změny zákona o podporovaných zdrojích energie, a tak nezbývá než čekat, jaké novinky tyto novelizace v budoucnu přinesou. Další vývoj právní úpravy je závislý jak na politické situaci a politických zájmech, tak i na dalších nepředvídatelných faktorech.

Podle mého názoru je nutné najít určitou rovnováhu mezi finančními zájmy státu a zájmem o ochranu životního prostředí. Bez nalezení takového rovnovážného bodu, kdy solární elektrárny nebudou státní rozpočet příliš vyčerpávat a kdy zároveň bude zachováno vysoké procento využívané elektrické energie vyrobené ze slunečního záření i dalších obnovitelných zdrojů, nelze situaci zlepšit. Je evidentní, že takovou rovnováhu v České republice stále ještě hledáme a není divu, když trend solárních elektráren je primárně otázkou posledního desetiletí.

Nejvýznamnější novinkou pro rok 2014 v oblasti byla již výše zmíněná novelizace zákonem č. 310/2013 Sb., která prodloužila povinnost odvodu a zastavila podporu obnovitelných zdrojů energie.

Na konci roku 2013 se také objevily informace o tom, že takzvané zelené bonusy, tj. další forma podpory výroby elektrické energie ze slunečního záření, klesnou a podpora výstavby

solárních elektráren bude tak značně omezena. Díky vyjednávání České fotovoltaické asociace s Energetickým regulačním úřadem k tomuto nedošlo. Tato událost se sice k tématu mé práce přímo nevztahuje, avšak z jejího rychlého vývoje můžeme jasně vyčíst, že oblast fotovoltaiky a právní úprava zejména předpisy finančního práva se překotně mění a je závislá na nejrůznějších diskuzích a vyjednávání představitelů různých institucí.[35]

Budoucnost solární energie a obnovitelných zdrojů obecně je tedy evidentně značně nejistá. Opatrnost státu vůči podpoře fotovoltaických elektráren je vzhledem k předchozím událostem jistě opodstatněná a nejspíš ještě nějakou dobu potrvá, než se situace opět uvolní. Zatím se zdá, že pravděpodobná jsou spíš další omezení. Je těžké celou problematiku zhodnotit objektivně, ale osobně mám za to, že dojde k postupnému obnovení důvěry v obnovitelné zdroje energie a jejich opětovné podpoře. Plyne to jak z trendů, které se v průběhu posledních let rozvinuly v zahraničí, tak i z politiky Evropské unie, se kterou jdou opatření české vnitrostátní legislativy ruku v ruce.

[35] Zelený bonus pro rok 2014 neklesne. *Server Fotovoltaika.cz* [online]. 2013, s. 1, 02.12.2013 [cit. 2014-04-14]. Dostupné z: http://www.fotovoltaika.cz/slunecni-energie/292/zeleny-bonus-rok-2014-neklesne/

Závěr

Závěrem bych ráda podotkla, že otázka odvodu z elektřiny ze slunečního záření a obnovitelných zdrojů obecně není v žádném případě černobílá. Na jedné straně stojí zuřivost, se kterou se solární elektrárny v České republice v posledních letech stavěly a na straně druhé stojí stát a legislativa, které některá její opatření takříkajíc přerostla přes hlavu.

Cílem této práce nebylo přiklánět se ani na jednu z výše zmíněných zainteresovaných stran, nýbrž tuto poměrně komplikovanou záležitost shrnout a podat s ohledem na rozsah studentské práce co možná nejpřehlednější obraz. Rozhodně jsem při studiu zdrojů neshromažďovala veškeré informace, které jsou k tomuto tématu k nalezení, má snaha směřovala zejména k popisu těch nejpodstatnějších událostí, které vývoj právní úpravy odvodu z elektřiny ze slunečního záření a osvobození od něj provázely.

Tento svůj vytyčený cíl jsem dle mého názoru splnila a pevně doufám, že v budoucnosti dostanu příležitost tuto práci rozšířit v podobě diplomové či jiné obdobné práce. Zároveň doufám, že má práce by mohla v budoucnu posloužit odborné i laické veřejnosti k základní orientaci v této problematice a také jako podklad pro utvoření vlastního názoru na celou věc.

Seznam použité literatury

Publikace

DAMOHORSKÝ, Milan a kolektiv. *Právo životního prostředí*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-338-7.

SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 4. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-334-9

Právní předpisy

Zákon číslo 261 ze dne 19. října 2007 o stabilizaci veřejných rozpočtů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2007, částka 85, s. 3154 až 3258. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=261/2007&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

Zákon číslo 402 ze dne 14. prosince 2010, kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2010, částka 144, s. 5362 až 5365. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=402/2010&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

Zákon číslo 458 ze dne 28. listopadu 2000 o podmínkách podnikání a výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 131, s. 7142-7188. Ve znění pozdějších předpisů. Dostupný také z WWW: http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-458 ISSN 1211-1244.

Zákon číslo 406 ze dne 25. října 2000 o hospodaření energií. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 115, s. 5314 až 5319. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=406/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

Zákon číslo 165 ze dne 31. ledna 2012 o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 59, s. 2482-2513. Ve znění pozdějších předpisů. Dostupný také z WWW: http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-165 ISSN 1211-1244.

Zákon číslo 180 ze dne 31. března 2005 o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 66, s. 3726 až 3731. Ve znění k 01.09.2012. Dostupný také z WWW: http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-180/zneni-20120901 ISSN 1211-1244

Zákon číslo 310 ze dne 13. září 2013, kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 407/2012 Sb., a další související zákony. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, částka 117, s. 3564 až 3567. Dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=310/2013&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244.

Směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny. In: *Úřední věstník Evropské Unie*. 2003, L 283, s. 51 až 70. Dostupná také z WWW: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1397390532888&uri=CELEX:32003L0096

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2001/77/ES ze dne 27. září 2001 o podpoře elektrické energie z obnovitelných zdrojů na vnitřním trhu s elektrickou energií. In: *Úřední věstník Evropské Unie*. 2001, L 283, s. 33 až 40. Dostupná také z WWW: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:32001L0077

Soudní rozhodnutí

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 07.11.2013, sp. zn. 9 Afs 25/2013, dostupné také z WWW: http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaSimpleSearch&SimpleSearch=1&rjz_id=11&rok=2013&senat=9&cislo=25&pagesource=0

Nález Ústavního soudu ze dne 15.05.2012, sp. zn Pl.ÚS 17/11, uveřejněný pod č. 220/2012 Sb. *Sbírky zákonů České republiky*, dostupný také z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=220/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

Články a ostatní zdroje

BÝMA, Petr a Nikita POLIAKOV. Klaus: Snaha vlády řešit solární průšvih je zoufalá, cenu elektřiny nesrazí. *Zpravodajský server IHNED.cz* [online]. 2010, s. 1, 21.10.2010 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: http://byznys.ihned.cz/c1-47391240-klaus-pokusy-vlady-jsou-zoufale-cenu-elektriny-nesrazi

Ekologické daně: Aktuality. *Webové stránky Celní správy České republiky* [online]. s. 1 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: http://www.celnisprava.cz/cz/dane/ekologicke-dane/Stranky/default.aspx

Ekologická daňová reforma. *Webové stránky ministerstva životního prostředí* [online]. s. 1 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/edr

Počet solárních elektráren v Česku překročil 10.000. *Zpravodajský server Finance.cz* [online]. 2010, s. 1, 13.9.2010 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: http://www.finance.cz/zpravy/finance/280018-pocet-solarnich-elektraren-v-cesku-prekrocil-10-000/

SDRUŽENÍ VEŘEJNOST PROTI KORUPCI. *Předkládací zpráva k návrhu usnesení vlády České republiky ve věci zákonem předpokládané výjimky z působnosti zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů*. 2011, 7 s. Dostupné z: http://verejnostprotikorupci.cz/wp-content/uploads/2011/07/p%c5%99edkl%C3%a1dac%C3%AD-zpr%C3%A1va1.doc

Zelený bonus pro rok 2014 neklesne. *Server Fotovoltaika.cz* [online]. 2013, s. 1, 02.12.2013 [cit. 2014-04-14]. Dostupné z: http://www.fotovoltaika.cz/slunecni-energie/292/zeleny-bonus-rok-2014-neklesne/